

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 100/2015-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Ivetty Macejkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudkyne Jany Baricovej v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Daliborom Kuciaňom, Advokátska kancelária, Nitrianska 5, Piešťany, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 107/2010, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom

Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 107/2010 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Piešťany prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 107/2010 konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 432,30 € (slovom štyristotridsaťdva eur a tridsať centov), ktorú je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Dalibora Kuciaňa, Advokátska kancelária, Nitrianska 5, Piešťany, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 107/2010.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení odporcu v 2. rade účastníkom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 107/2010 o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom, pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 Ro 9/2009.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: «Navrhovateľ podal dňa 02.12.2008 faxom návrh na vydanie platobného rozkazu na Okresný súd Trnava, ktorý tento návrh postúpil porušiteľovi, ktorému tento bol doručený dňa 26.01.2009. Dňa 22.03.2010 teda po takmer po 14tich mesiacoch bol platobný rozkaz porušovateľom vydaný pod sp. zn. 7Ro/9/2009. Po podanom odpore zo strany sťažovateľa, a to dňa 29.04.2010 bol platobný rozkaz zrušený a vec je tohto času vedená pod sp. zn. 3C/107/2010. V celom, zatiaľ 6 ročnom konaní o zaplatenie boli porušovateľom vytyčené 2 pojednávania, pričom 1. bolo vytyčené dňa 09.12.2013 (bez ohľadu na odročenie pre objektívnu prekážku na strane právneho zástupcu sťažovateľa, súd vytyčil 1. pojednávanie po takmer 5 rokoch od nápadu veci porušovateľovi) a 2. pojednávanie na deň 16.06.2014, pričom toto nevedlo k meritórnemu rozhodnutiu.

Okresný súd Piešťany je teda v celom 6 ročnom konaní viac ako 5 rokov nečinný. Výsledkom nečinnosti je teda do dnešného dňa nerozhodnutie vo veci samej, čo by malo za následok odstránenie právnej neistoty.

Účastníci sú si v konaní pred súdom rovní, to znamená, že tak ako uplatňovanie práva navrhovateľa na súde požíva ústavnú ochranu, túto požíva i odporca pri jeho bránení. U sťažovateľa napriek tomu, že je odporcom prieťahy spôsobené a spôsobované Okresným súdom Piešťany spôsobujú a znásobujú stav právnej neistoty, nechť k zákonom a rezignáciu brániť akokoľvek a kdekoľvek svojich práv. Nečinnosť súdu má vplyv i na prípadný výsledok a to nielen vzhľadom na úroky z omeškania, ale i na domáhanie sa solidárnej povinnosti, čo má v podstate význam pre sťažovateľa v povinnosti zaplatiť i za spolužalovaného, čo je pre sťažovateľa likvidačné a s prihliadnutím na postoj odporcu v I. rade, ktoré viedlo k podaniu žaloby (omeškanie s platbou poisťného, neohlásenie škodovej udalosti) i za nespravodlivé, nakoľko sa objektívne spoliehal po jeho ohlásení odporcovi v I. rade, že tak i učiní vo vzťahu k poisťovateľovi, avšak až doručením návrhu sťažovateľovi, sťažovateľ zistil, že nenahlásil udalosť z dôvodu nezaplatenia poisťného, čo samo o sebe zakladá postihové právo poisťovateľa voči odporcovi v I. rade. U sťažovateľa teda oprávnené prieťahy spôsobované porušiteľom bez právoplatného ukončenia veci neustále vyvolávajú hrozbu neprimeraných výdavkov a obavy zo znášania zodpovednosti za porušenie primárnej zmluvnej povinnosti odporcu v I. rade - platiť poisťné riadne a včas. Sťažovateľ je teda pod tlakom a musí sa spoliehať na milosť a nemilosť nielen navrhovateľa,

ale i porušovateľa a byť 100% úspešný, pretože v opačnom prípade neúspech má dopad na uspokojovanie základných životných potrieb seba ako i svojej rodiny.

Nečinnosť spôsobila a spôsobuje zbytočné prietahy v konaní vedeného pod sp. zn. 3C/107/2010 a takto je stále porušované garantované právo podľa čl. 48 Ústavy SR.

Neúmerná dĺžka konania pred súdom má teda dopad najmä na jeho psychickú stránku a absolútnu neistotu, nakoľko do dnešného dňa nie je vo veci rozhodnuté a nemôže byť uzavretá kapitola v živote sťažovateľa, a to definitívne vyporiadanie sa s navrhovateľom, ktorý sa domáha cez súd svojho práva pričom nekonanie má priamy vplyv na sťažovateľa, ktorý nemôže brániť svoje práva a keď ich i môže brániť, rozhodnutie súdu v jeho neprospech je v podstate „dobrou“ investíciou s „dobrým“ úročením pre navrhovateľa. Povaha veci, konanie a prístup Okresného súdu Piešťany si od začiatku vyžadoval a vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť všeobecného súdu venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu, tak aby bol naplnený účel konania a odstránený stav právnej neistoty. Napriek tomu porušovateľ nekoná a vytvára u sťažovateľa zbytočný pocit oprávnenosti nároku navrhovateľa s hrozbou sankcií v podobe nielen úrokov z omeškania, ktoré sa nečinnosťou súdu znásobili, ale i prenesenie zodpovednosti na jeho plecia za porušenie elementárnych povinností odporcu v I. rade ako zmluvnej strany poistnej zmluvy - neplatenie poistného.

...

Nečinnosť Okresného súdu Piešťany, ako aj súčasný stav (po 6 rokoch od podania návrhu na začatie konania a takmer 6 rokov od napadnutia porušovateľovi nebolo rozhodnuté v merite veci a súd nevykonal ani jeden relevantný úkon, ktorý by viedol k odstráneniu právnej neistoty) nemožno podľa názoru sťažovateľa ničím ústavne ospravedlniť, ústavne tolerovať a ústavne udržať.

Neodôvodnené prietahy, ktorým sa konanie nezmyselne predĺžilo a predlžuje, viedli i k porušeniu základného práva na prerokovanie veci sťažovateľa bez zbytočných prietahov.

Celé konanie vedené pred Okresným súdom Piešťany je tvorené v podstate jedným súvislým 6 ročným prietahom.

Nevyužitie všetkých iných právnych prostriedkov, ktoré zákon na ochranu jeho základného práva alebo slobôd sťažovateľovi účinne poskytuje a na ktorých použitie je

oprávnený podľa osobitných predpisov, tak aby boli odstránené prietahy v konaní, odôvodňujeme jednak tým, že uskutočnené prietahy nemožno konvalidovať pro forma vytýčeným pojednávaním po intervencii predsedu súdu a jednak rozsudkami Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktoré dňa 22. októbra 2012 nadobudli právoplatnosť. Ide o rozsudky ESLP z 12. júna tohto roka v prípadoch Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike a Komanický (č.6) proti Slovenskej republike.»

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/107/2010 (pôvodne 7Ro/9/2009) porušené.

II. Okresnému súdu Piešťany sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/107/2010 konal bez ďalších prietahov.

III. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 6.000 € (slovom; šesťtisíc Eur), ktorému ich je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia... v sume 284,08 €..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 100/2015-10 z 24. marca 2015 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

6. Ústavný súd po prijatí sťažnosti vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k prijatej sťažnosti a aby uviedla, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

7. Predsedníčka okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagovala podaním z 11. mája 2015, doručeným ústavnému súdu 15. mája 2015, v ktorom uviedla rozpis procesných úkonov vo veci sp. zn. 3 C 107/2010 a ďalej uviedla: „Skutočnosť, že prvý

termín pojednávania v danej veci bol vytýčený takmer po piatich rokoch od podania návrhu, bola jednak podmienená tým, že bolo potrebné prešetrovať pobyt odporcu v 1. rade, ale najmä tým, že všetci sudcovia Okresného súdu Piešťany od jeho znovuoživenia v roku 2008 mali pridelených viac ako 700 vecí v pojednávacej agende, v ktorých nebolo objektívne možné konať v kratších časových intervaloch. Sudcovia v zásade vybavujú veci podľa poradia nápadu s prihliadnutím na veci, ktoré vyžadujú prednostné vybavenie, ako aj procesné prekážky v jednotlivých konaniach, ktoré bránia vytýčeniu termínu pojednávania.

Po preložení zákonného sudcu JUDr. Ondreja Kekeňáka na iný súd, bolo potrebné prerozdeliť z jeho senátu viac ako 550 nevybavených vecí v pojednávacej agende, pričom sudkyňi Mgr. Andrei Hadnagyovej bolo pridelených v pojednávacej agende 66 vecí, z toho 9 vo veciach starostlivosti o maloletých, ktoré vybavovala prednostne. Z tohto dôvodu, nebolo možné vo všetkých prerozdelených veciach, ktoré bolo potrebné znovu naštudovať, vytýčiť skôr termín pojednávania.

Z dôvodu počtu vecí v senátoch sudcov, ktorí danú právnu vec vybavovali, sú medzi jednotlivými úkonmi aj dlhšie časové obdobia.

Vo vzťahu ku konaniu na Okresnom súde Piešťany uvádzam, že sudcovia podľa možnosti vo veci konali s ohľadom na zaťaženosť, aká je vo všetkých senátoch tunajšieho súdu, preto ani zo strany vedenia súdu nemohlo byť zabezpečené, aby boli nejaké veci prerozdelené z dôvodu nerovnomernej zaťaženia v senátoch. Okrem toho treba poukázať, že všetci sudcovia tunajšieho súdu vybavujú priemerne v registroch C, Cb a P viac ako 700 vecí v senáte, čo im objektívne neumožňuje vo všetkých veciach konať plynulo a bez prieťahov.

Na záver si dovoľujem poukázať na existenciu systémových nedostatkov v oblasti výkonu spravodlivosti vo vzťahu k dlhodobému nedostatočnému obsadeniu tunajšieho súdu väčším počtom sudcov, ktoré vedenie súdu či konajúci sudca nemôžu ovplyvniť nástrojmi, ktorými by sami disponovali na vyriešenie tzv. objektívnych okolností prieťahov v konaní. Táto skutočnosť bola zohľadnená schválenou novelou zákona osídlach a obvodoch súdov, kde súčinnosťou od 1.5.2013 bol z obvodu tunajšieho súdu odčlenený územný obvod okresu Hlohovec, čo len z časti prispelo k zníženiu nápadu nových vecí, avšak tunajší súd naďalej

dokončuje aj všetky veci prevzaté z Okresného súdu Trnava od roku 1997 patriace k územnému obvodu okresu Hlohovec.

Súčasne si dovoľujem poukázať na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR, č. k. 16 Kss 9/2013-91 z 20.03.2014, kde disciplinárny senát uznal pri hodnotení prietahov v konaniach z hľadiska porušenia povinností sudcu a jeho prípadného disciplinárneho previnenia, že činnosť každého sudcu má svoje limity a po nikom nemožno požadovať, aby sa nie krátkodobo, ale trvalé, pracovne prepínal, vystavoval sa nezvládnuteľným stresom a v prospech nadštandardného plnenia pracovných úloh dlhodobo úplne potláčal svoj súkromný život. Sudca preto nemôže byť uznaný disciplinárne zodpovedným za to, že je dlhodobo značne vyťažенý a v dôsledku toho jednoducho nie je schopný robiť všetky potrebné úkony bezodkladne tak ako by zodpovedalo potrebám každého jednotlivého konania a najmä záujmom účastníkov na čo možno najrýchlejšom rozhodnutí vo veci.“

V závere vyjadrenia predsedníčka okresného súdu uviedla, že netrvá na ústnom pojednávaní a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Sťažovateľ na vyjadrenie okresného súdu reagoval stanoviskom z 22. mája 2015, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 28. mája 2015. V úvode vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania a ďalej v podstatnom uviedol: *«K rozpisu procesných úkonov: Okresný súd Piešťany až po 9 mesiacoch od postúpenia vyzval navrhovateľa na doloženie dôkazov. Pred pridelením veci novej zákonnej sudkyňi Mgr. Hadnagyovej dňa 11.01.2012 uplynulo od posledného úkonu (24.01.2011) takmer 1 rok, pričom od postúpenia veci na Okresný súd Piešťany uplynuli takmer 3 roky. Zákonná sudkyňa vytýčila 1. termín od pridelenia po viac ako 20 mesiacov na 09.12.2013 teda takmer po piatich rokoch od postúpenia veci na vec prejednávajúci súd, čím najmä s poukazom na uvedené nižšie vytvoril zbytočné, viac ako 5 ročné úročenie solidárnej istiny.*

...

Súd na ostatnom pojednávaní dňa 05.05.2015 predbežne právne posúdil vec a uviedol, že návrh je tohto času dôvodný. Samozrejme, bude vecou ďalšieho dokazovania, či predbežné právne posúdenie vo veci bolo správne alebo nie, avšak u sťažovateľa, pri zohľadnení, o čo v tomto konaní „ide“ (sťažovateľ je žalovaný na solidárnu povinnosť vo výške 1.529,31 € s úrokom z omeškania vo výške 7% od 01.05.2006 do zaplatenia, čo znamená, že ak by bolo právoplatne rozhodnuté v jeho neprospech, navrhovateľ by mohol vymáhať len od neho istinu spolu s úrokom vo výške spolu takmer 2.500 €) spôsobuje a znásobuje pocit nespravodlivosti s prihliadnutím, že práve odporca v I. rade spôsobil podanie žaloby na sťažovateľa, neplnením si primárnej povinnosti poistníka zaplatiť poistné a nesplnením si jeho povinnosti nahlásiť dopravnú nehodu spôsobenú v zahraničí pred 10 rokmi, o to viac, keď bol pri predmetnej dopravnej nehode spolu so sťažovateľom, ktorý sa o neplnení a nesplnení povinností dozvedel až viac ako 5 rokov po nej, po prevzatí platobného rozkazu. I v prípade nahlásenia dopravnej nehody sťažovateľom sa na veci nič nemení, že odporca v I. rade nemal zaplatené poistné, čím by z tohto titulu bol navrhovateľom žalovaný výlučne sám.»

9. Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

13. Podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania môže ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustiť, ak od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, v náleze vysloví, ktoré základné právo alebo sloboda a ktoré ustanovenie ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy sa porušili, a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa základné právo alebo sloboda porušili.

Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 305/2010). Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

19. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

20. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná

povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

21. Zo spisu okresného súdu vyplývajú tieto rozhodné skutočnosti:

- 2. december 2008 - podaný návrh na Okresnom súde Trnava,
- 26. január 2009 - vec postúpená na Okresný súd Piešťany a pridelená náhodným výberom - sp. zn. 7 Ro 9/2009,
- 25. január 2010 - výzva navrhovateľovi na doloženie listinných dôkazov (poistná zmluva, správy o nehode...),
- 18. marca 2010 - navrhovateľ uhradil súdny poplatok,
- 22. marca 2010 - vydaný platobný rozkaz sp. zn. 7 Ro 9/2009,
- 29. apríla 2010 - podaný odpor odporcu v 2. rade proti platobnému rozkazu,
- 28. mája 2010 - výzva na zaplatenie súdneho poplatku za odpor, zaslanie odporu na vyjadrenie navrhovateľovi,
- 2. augusta 2010 - zaplatený súdny poplatok za odpor,
- 3. augusta 2010 - vyjadrenie k odporu doručované odporcovi v 2. rade a zároveň odporca v 2. rade bol vyzvaný oznámiť adresu odporcu v 1. rade; zisťovanie adresy odporcu v 1. rade prostredníctvom Mestského úradu Piešťany - evidencia obyvateľov,
- 17. septembra 2010 – zaslanie vyjadrenia k odporu na vedomie právneho zástupcovi a návrh s prílohami doručovaný odporcovi v 1. rade,
- 4. novembra 2010 - obsah zásielky doručovaný odporcovi v 1. rade prostredníctvom obvodného oddelenia Policajného zboru,
- 9. decembra 2010 - vyjadrenie odporcu v 1. rade doručované právneho zástupcovi odporcu v 2. rade a navrhovateľovi,

- 12. januára 2012 - spis pridelený v zmysle opatrenia č. 1 SprR/3/2012 náhodným výberom sudkyne Mgr. Hadnagovej z dôvodu preloženia zákonného sudcu JUDr. Ondreja Kekeňáka na iný súd,

- 19. septembra 2013 - nariadený termín pojednávania na 9. december 2013,

- 15. novembra 2013 - žiadosť o doručenie predvolania odporcovi v 1. rade prostredníctvom obvodného oddelenia Policajného zboru (5.decembra 2013 - oznámenie obvodného oddelenia Policajného zboru - zásielka nedoručená),

- 5. decembra 2013 - žiadosť o ospravedlnenie neúčasti právneho zástupcu odporcu v 2. rade na pojednávaní,

- 9. december 2013 - úradný záznam - telefonicky kontaktovaný navrhovateľ, ktorému bolo oznámené, že pojednávanie bude odročené z dôvodu, že odporca v 1. rade nemá vykázané doručenie a právny zástupca odporcu v 2. rade sa ospravedlnil,

- 9. december 2013 – pojednávanie, odročené na neurčito,

- 30. január 2014 - zisťovanie pobytu odporcu v 1. rade prostredníctvom obvodného oddelenia Policajného zboru a mestského úradu,

- 13. február 2014 - správa z obvodného oddelenia Policajného zboru – oznámenie adresy, na ktorej sa zdržiava odporca v 1. rade,

- 15. marec 2014 - nariadený termín pojednávania na 16. jún 2014,

- 16. jún 2014 – pojednávanie – odročené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne na neurčito,

- 7. február 2015 - nariadený termín pojednávania na 5. máj 2015,

- 5. máj 2015 - pojednávanie odročené na 30. jún 2015 na účely doplnenia dokazovania.

22. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňoval tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníkov súdneho konania (2) a postup samotného

súdu (3). V súlade s judikatúrou EŠLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

22.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, predmetom konania na okresnom súde je rozhodovanie o žalobe o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Zo spisu ústavný súd nezistil, že by počas konania vznikla potreba znaleckého dokazovania, výsluchu viacerých svedkov, prípadne iná skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné konštatovať, že vec prerokovávaná na okresnom súde bola skutkovo zložitá. Okresný súd v priebehu konania prešetroval pobyt odporcu v 1. rade, ale táto skutočnosť sama osebe nemôže odôvodniť skutkovú zložitosť prerokovanej veci.

22.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom.

22.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že viac ako 6-ročné trvanie preskúvaného konania je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané a neospravedlňiteľné.

Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd identifikoval niekoľko dlhších období nečinnosti, a to od 26. januára 2009 do 25. januára 2010 (12 mesiacov), od 9. decembra 2010 do 12. januára 2012 (13 mesiacov), od 12. januára 2012 do 19. septembra 2013 (20 mesiacov), od 16. júna 2014 do 7. februára 2015 (8 mesiacov).

Uvedený postup okresného súdu možno považovať za neefektívny najmä s ohľadom na celkovú dĺžku konania, ktorá je viac ako 6 rokov. Takýto postup okresného súdu je potrebné považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho hľadiska netolerovateľné. Ústavný súd konštatuje, že k uvedeným prieťahom nedošlo v dôsledku právnej či faktickej zložitosti veci, ale z dôvodu neefektívneho postupu okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené neobstojí ani obranná argumentácia okresného súdu o nadmernej zaťažnosti sudcov, pretože podľa judikatúry ústavného súdu ani prípadné nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, ho nezbavuje zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Námietka neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nepredstavuje dôvody, ktoré by mohli byť interpretované inak než technické a organizačné problémy, ktoré však nemôžu ísť na farchu účastníka, ktorý od súdu právom očakáva ochranu svojich práv bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

23. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 1.

24. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto nálezu v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

25. Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 6 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä vzhľadom na celkovo dlhé trvanie napadnutého konania a na povahu veci považuje za primerané v sume 1 500 €.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

26. Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) vykonané v roku 2014 a jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 (vyjadrenie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2014 predstavuje sumu 134 € a režijný paušál 8,04 €, odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2015 predstavuje sumu 139,83 € a režijný paušál 8,39 €, t. j. v celkovej výške 432,30 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

27. Vzhľadom na čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e: Podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

V Košiciach 30. septembra 2015